

Н.В. Буреннікова

А.Ю. Гронський

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРАТ ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "БУДМАШ" НА ЗАСАДАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Анотація

В роботі проаналізовано ефективність управління та стан фінансової діяльності на ПРАТ Вінницький завод "Будмаш". Визначено напрямки підвищення ефективності управління на засадах діджиталізації.

Ключові слова: ефективність, управління, фінансова діяльність, діджиталізація.

Abstract

The paper analyzes the efficiency of management and the state of financial activity at PJSC Vinnitsia factory "Budmash". The directions of increase of management efficiency on the basis of digitalization are determined.

Key words: efficiency, management, financial activity, digitalization.

Вступ

Активне залучення інформаційно-комунікаційних технологій є однією з базових характеристик сучасної економічної реальності.

Питання, пов'язані із підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю підприємства є предметом дослідження таких вчених, як Д. Бауерсокс, Д. Бонне, Дж. Вестерман, К. Дальхам, Д. Едер, П. Крей, Е. Макафі, Д. Ніл, Г. Уестерман, С. Хаузет, С. Шабле, С. Шайбле та інші. Серед вітчизняних науковців можна зазначити: В. Апалькову, Т. Богдан, С. Войтка, С. Волосович, А. Маслово, В. Плескач, М. Тарасюк, С. Циганова та інші.

Актуальним залишається питання впровадження діджиталізації, як інструмента управління фінансовою діяльністю підприємства та забезпечення його ефективності на вітчизняних підприємствах.

Метою роботи є визначення напрямків підвищення ефективності управління фінансовою діяльністю на ПРАТ Вінницький завод "Будмаш"

Результати дослідження

Діджиталізація підприємств є необхідним, ефективним та актуальним процесом, що слугує поштовхом до змін в компанії, дізнаючись потреби клієнтів, дії конкурентів, а також сприяє появі сучасних технологій та сервісів [1]. Діджиталізація на сьогоднішній день є необхідним інструментом для забезпечення ефективності фінансової діяльності підприємства. В ході нещодавніх досліджень[2], було встановлено, що діджиталізація має суттєвий вплив на складові бізнес-процесів. Тобто, проведені зміни у вигляді нових пропозицій, продуктів та послуг з елементами цифрових процесів в своїй більшості стають дієвими факторами процесу цифрової трансформації бізнесу. В роботі [3]

запропоновано визначати ефективність використання фінансових ресурсів як величину прибутку, яка припадає на одиницю вкладених фінансових ресурсів.

Фінансові потоки, згідно з стандартами[4], класифікують за такими групами:

1) фінансові потоки від операційної діяльності – це створення господарських фондів(фінансові надходження), та фінансові видатки, тобто використання даних господарських фондів за умов здійснення звичайної операційної діяльності підприємства, передбачених його статутом та установчими документами;

2) фінансові потоки від фінансової діяльності – це рух фінансових ресурсів, котрі пов'язаний з фінансовою діяльністю підприємства. Це призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів(операції з портфелем акцій, облігацій і інших цінних паперів);

3) фінансові потоки від інвестиційної діяльності – це фінансові надходження і видатки підприємства, які пов'язані з проведенням інвестиційної діяльності. А саме придбання та реалізація тих необоротних активів (чи фінансових інвестицій), які не є складовою еквівалентів грошових коштів. Тобто, це можуть бути придбання та реалізація машин і обладнання чи здійснення і погашення довгострокових інвестицій і т.д.

Дослідження стану ефективності фінансової діяльності підприємства на ПрАТ Вінницький завод «Будмаш» було проведено за: основними економічними показниками, фінансовими коефіцієнтами, показниками рентабельності та іншими параметрами. Що дозволяє в повній мірі визначити стан усієї фінансової системи та чітко визначити причини наявних проблем.

З таблиці 1 видно, що на підприємстві протягом останніх трьох років зменшувалася величина чистого доходу на 5.7% та 51.76% відповідно. В останній рік відбулося стрімке падіння величини чистого прибутку на майже на порядок, що зумовлено тривалою тимчасовою зупинкою та стрімким падінням попиту на товари. Аналогічна ситуація і з іншими величинами, а саме собівартість реалізованої продукції (-0,97% та -30,19% за 2019р від 2018р і 2020р від 2019р відповідно), матеріальні витрати (-8,44% і -24,84% за 2019/2018рр та 2020/2019рр відповідно), адміністративні витрати (-1% і -7,13%) та витрати на збут (-4,17% та -34,78% відповідно).

Також, слід відзначити, що на підприємстві протягом останніх трьох років валовий прибуток суттєво зменшився, особливо в останній рік (1,76 млн грн і 0,408 млн грн за 2019 і 2020рр відповідно). Прибуток від операційної діяльності протягом останніх років зменшився, однак суттєве зменшення відбулось у 2019 році (0,304 млн грн у 2018р. та 0,216 млн грн у 2019р.), а у 2020 році відбулось незначне зростання (0,233 млн грн), що може свідчити про оптимізацію витрат з огляду на вплив зовнішніх факторів. Чистий прибуток за останні три роки також зменшився пропорційно валовому прибутку. Така тенденція зумовлена тривалою тимчасовою зупинкою виробництва у 2020 році та стрімким падінням попиту на товари. У 2020 році прибуток від операційної діяльності хоч і продемонстрував зростання (0,216 млн грн у 2019р. та 0,233 млн грн у 2020р.), однак чистий і валовий прибуток зменшився.

Таблиця 1

Основні економічні показники діяльності ПрАТ Вінницький завод "Будмаш", млн. грн.

Показники	Роки			Відхилення			
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.		2020 р. від 2019 р.	
				Абс. Знач	%	Абс. Знач	%
1. Чистий дохід	8,05	7,59	3,66	-0,46	-5,70	-3,93	-51,76
2. Собівартість реалізованої продукції	5,89	5,83	4,07	-0,06	-0,97	-1,76	-30,19
3. Матеріальні витрати	6,42	5,88	4,42	-0,54	-8,44	-1,46	-24,84
4. Адміністративні витрати	1,90	1,88	1,75	-0,02	-1,05	-0,13	-7,13
5. Витрати на збут	0,24	0,23	0,15	-0,01	-4,17	-0,08	-34,78

Аналіз зміни основних фінансових коефіцієнтів, які з різних боків характеризують діяльність підприємства, дозволяють краще зрозуміти динаміку змін фінансових показників.

З таблиці 2 видно, що досліджувані показники, зокрема коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансової незалежності демонструють зростання. Проте коефіцієнт загальної ліквідності кожного року зменшувався. У 2018р. коефіцієнт загальної ліквідності становив 0.22, у 2019р зменшився до 0.13, а у 2020р. знизився, до 0,05.

Таблиця 2

Фінансові коефіцієнти, що характеризують діяльність підприємства за 2018-2020 роки

Фінансові коефіцієнти	Роки		
	2018	2019	2020
1. Коефіцієнт загальної ліквідності, $K_{зл}$	0,22	0,13	0,05
2. Коефіцієнт платоспроможності, $K_{плат}$	2,72	3,10	3,47
3. Коефіцієнт фінансової стійкості, $K_{ст}$	0,64	0,68	0,72
4. Коефіцієнт фінансової незалежності, $K_{ф-н}$	0,63	0,68	0,71

З таблиці 3 видно, що протягом 2018р. та 2019р. всі види рентабельності (рентабельність активів(40% в 2018р. та 43% в 2019р.), рентабельність власного капіталу(63% в 2018р. та в 2019р.), рентабельність основного капіталу(44% в 2018р. та 45% в 2019р.)) зросли незначно, або залишилися на тому ж рівні. В той же час, у 2019р, витрати на 1 гривню чистого доходу зросли до 0,966 (у 2018р. було 0,958). У 2020р. всі показники значно зменшились у порівнянні з попередніми роками.

Таблиця 3

Показники рентабельності ПрАТ Вінницький завод "Будмаш" за 2018-2020 роки розраховані за показником отриманого валового прибутку

Показники рентабельності, %	Роки		
	2018	2019	2020
1. Рентабельність активів	40%	43%	20%
2. Рентабельність власного капіталу	63%	63%	28%
3. Рентабельність основного капіталу	44%	45%	20%
4. Витрати на 1 гривню чистого доходу	0,958	0,966	0,963

Для забезпечення безперебійної діяльності підприємства, збереження привабливого іміджу підприємству варто поетапно проводити процес цифрової трансформації бізнес процесів та впровадження сучасних технологій у виробничі процеси.

Пошук нових точок взаємодії з клієнтами дозволить підприємству, шляхом створення додаткових можливостей самообслуговування за допомогою інформаційних технологій заощадити час, а також кошти підприємства та ресурси збутового відділу. Також це дозволить порівнювати поточні процеси і перерозподіляти виробничі потужності оптимальним чином, а також миттєво отримувати зворотній зв'язок.

Проведення нової інвестиційної політики дозволить залучити нові кошти для оновлення виробничих фондів, закриття попередньої заборгованості та поетапного впровадження цифрових технологій та нових бізнес моделей [5].

Висновки

Отже в роботі проаналізовано ефективність управління та стан фінансової діяльності на ПрАТ Вінницький завод "Будмаш", визначено напрямки її підвищення. Підприємству варто поетапно проводити процес діджиталізації бізнес процесів, запроваджувати інновації за рахунок залучення нових інвестицій та пошуку нових точок взаємодії з клієнтами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2018. No22. URL : <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555> (дата звернення 03.04.2020).
2. Лісова Р. М. Вплив діджиталізації на бізнес-моделі: етапи та інструменти цифрової трансформації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 24 (2). С. 114-118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24%282%29
3. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента / Балабанов И. Т. – М. : Финансы и статистика, 1998. – 480 с.
4. Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. – К. : Лібра, 1999. – 336 с.
5. Звіт Глобального центру з цифрової трансформації бізнесу: Digital Vortex. How Digital Disruption Is Redefining Industries. URL: [https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/ industry-solutions/digital-vortex-report.pdf](https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf).

Буреннікова Наталія Вікторівна – д-р екон. наук, професор кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Гронський Андрій Юрійович – магістрант, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Burennikova Natalia Viktorivna - Doctor of Economics. Sciences, Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Hronskii Andrii Yuriyovych - master's student, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.